

Posudek bakalářské práce

Daria Zubkova: *Analysis of the Interaction of the Social Opposition and the Government in the Current Russian Federation*

Předkládaná bakalářská práce se věnuje nelehké situaci ruské opozici mezi roky 2011 a 2018. Práce v úvodu deklaruje, že se bude zaměřovat na politický diskurs mezi vládou a opozicí, respektive na jeho proměnu ve sledované etapě ruské politiky. Teoretická práce rozebírá teorie hybridních režimů (kam je Rusko zde zařazeno) a následně pěkně popisuje teorie věnující se působení opozice v nedemokratických režimech. Nakonec se v metodologické části práce představuje diskursivní analýzu. V následujících dvou kapitolách nalézáme hlavní části práce, a to popis vývoje opoziční politiky v Rusku v letech 2011–2018 a podobu politického diskurzu opozice v témže období.

Až na jazykové podání (viz níže) jsou tyto dvě stěžejní kapitoly napsány dobře a obsahují relevantní informace k naplnění výzkumných cílů. Pěkný a jasný popis vývoje opozice v současném Rusku doplňuje (primárními zdroje podpořené) diskursivní zasazení současné ruské opozice, stejně jako reakce vládnoucího Putinova režimu v téže oblasti. Ač práce pracuje s řadou zdrojů, převažují logicky ruskojazyčné zdroje. Práce je logicky strukturována. K předkládanému textu mám následující výhrady:

- a) V práci je jistý rozpor mezi deklarovanými cíli a samotným obsahem práce. Jestliže se má práce věnovat primárně politickému diskursu opozice v Rusku, není jasné, proč je tomuto tématu věnována pouze část práce. Práce je tak rozpolcena mezi vývojem vztahů vláda/opozice v současném Rusku a snahou o zachycení diskursivní povahy těchto vztahů (lze je samozřejmě vyjádřit i jinak). Už v teoretické části je zřejmé, že téma diskursu není jediným cílem předkládané práce. Přestože je diskurs ve Foucaultově pojetí notoricky složitý a mnohoznačný koncept, který vyžaduje opatrnost a jasnost v jeho uchopení, jsou mu v teoretické části věnovány pouhé dvě strany. To ostatně platí o celé metodě diskursivní analýzy. Souhlasím obecně s autorčíným popisem toho, co diskurs má představovat, už se ale nedozvíme, že celý koncept je anitpozitivistický a byl vypracován jako snaha o de facto konstruktivistické vyjádření reality, docela odlišné od původně mainstreamových politologických teorií.
- b) Je otázkou, zda je možné stále považovat současnou Ruskou federaci za hybridní režim. Zasloužilo by větší diskusi, zda je opravdu dnes v RF možné, aby byl jen teoreticky

uspěly opoziční strany ve volbách majících vliv na složení exekutivy. Dle mého názoru se v Rusku nejedná pouze o nerovné „hrací pole“ politické soutěže, ale o systém řízený jednou stranou s politického centra bez existence smysluplné *parlamentní* opozice. Ve smyslu Hlaváčkovy typologie se v Rusku v současnosti nachází spíše formální, potenciálně konstruktivní opozice. To samozřejmě neznamená, že nemá smysl opozici v Rusku zkoumat, pouze to není srovnatelné s jinými případy hybridních režimů.

- c) V práci není byt' stručně vyložena historie pozice opozice v rámci ruské dlouhodobé politické kultury, což je obzvláště důležité v diskurzivně orientovaných pracích. Čtenář by si asi tak zasloužil něco se dozvědět o opozici za Jelcina, její absenci v průběhu trvání komunistického režimu, nebo možná i v průběhu pozdního carského režimu (jak autorka uznává u dědictví roku 1917 na s. 30). Také je škoda, že práce více nerozvádí více vnitřní debatu v rámci opozice a to ohledně jejích cílů, ať již v domácí či zahraniční politice. Opět se zde dostáváme k tomu, že bez alespoň částečného historického zarámování debaty není podoba současného politického diskurzu v Rusku zřetelně rozpoznatelná.
- d) Místy je velmi problematický používaný anglický jazyk, v textu je jednoduše příliš mnoho gramatických chyb na to, abych je mohl vyjmenovat. Textu by určitě prospělo, kdyby prošel korekturou někým, kdo (psanou) angličtinou vládne lépe.
- e) Závěrečná komparace je sice přínosná, ale bohužel velice stručná stejně jako závěr práce.

Výše nastíněné problémy by však neměly zakrývat fakt, že se jedná o zpracování místy sice pokulhávající, přesto informativní a analyticky přínosnou práci. Z těchto důvodů bakalářskou práci Darii Zubkové doporučuji k obhajobě.